पुणा International School

Shree Swaminarayan Gurukul, Zundal

Grade -V

Gujarati

Specimen

copy

Year- 2022-23

પાઠ ૬ બતક અને અથવા પણ હંસ

અઘરા શબ્દો

1. સુરક્ષિત
2. પાંચેય
3. સુંદર
4. રાખોડી
5. મશ્કરી
6. કદરૂપું
7. જુવાન

શબ્દાર્થ

1. સુરક્ષિત -
2. પાંચેય- પાંચ
3. સુંદર - સરસ
4. રાખોડી- આછા ભૂરો રંગ
5. મશ્કરી - મજાક
6. કદરૂપુ - રૂપ રંગ વગરનું
7. જુવાન – યુવાન

સાહિત્ય

નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો

૧)બતકીએ સુરક્ષિત જગ્યાએ કેટલા ઈંડા મુક્યા ?

જ) બતકીએ સુરક્ષિત જગ્યાએ ચાર ઈંડા મુક્યા.

૨)બતકી બધા બચ્ચાંને શું શીખવવા લઈ ગઈ ?

જ)બતકી બધા બચ્ચાંને તરતા શીખવવા લઈ ગઈ.

૩)"કદરૂપું બતક " ખરેખર શું હતો ?

જ)"કદરૂપું બતક " ખરેખર રાજહંસ હતો .

૪)પાંચમુ ઈંડુ કોનું હતું ?

જ)પાંચમુ ઈંડુ રાજહંસ નું હતું .

નીચેના પશ્નોના જવાબ બે ત્રણ વાક્યમાં લખો

૧)'કદરૂપું બતકડું ' ને બીજા બચ્ચાંએ કે રીતે હેરાન કર્યું ?

જ)'કદરૂપું બતકડું ' ની બીજા બચ્ચાંએ મશ્કરી કરી .કોઈએ તેને દક્કો માર્યો તો કોઈએ તેના ઉપર ગંદુ પાણી ફેંક્યું .

૨) બધા બચ્ચાં બતકને 'કદરૂપું બતક ' કેમ કહેતા હતા ?

જ) બધા બચ્ચાં બતકને 'કદરૂપું બતક ' કેમ કહેતા હતા, કારણ કે તે બધાથી અલગ હતું . તે થોડું મોટું અને રાખોડી રંગનું હતું .

વ્યાકરણ

કોષમાંથી યોગ્ય શબ્દ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો

૧)તમે સવારે ______આવશો ? [એટલે , કે]

૨)સુકેતુ સાઇકલ પરથી પડી જતા ખબ ઇજા _________તે રડ્યો નહીં [અને ,તોપણ]

૩)મારી પાસે એક સાઇકલ ________એક બાઈક છે . [અથવા ,અને]

૪)તેની મમ્મી ધર્મ નથી __________તે રડે છે . [અથવા ,તેથી]

૫)તમે વાતો કરો _______ધીમેથી બોલો . [છતાં ,પણ]

નીચેના વિધાનો કદરૂપું બતકડું પાઠનાંઆધારે ગોઠવી ક્રમ લખો

૧) બાકીના બચ્ચાં મશ્કરી કરવા લાગ્યા ._______

૨)અચાનક વાવાઝોડું આવ્યું . ._______

૩)બતકી એ ચાર ઈંડા મુક્યા. ._______

૪)તે એક રાજહંસ હતો . ._______

૫) બે ત્રણ દિવસ પછી વાવાઝોડું શાંત થયું . ._______

કવિતા૭એક છલાંગે દરિયો કુદો

અઘર શબ્દો

1. સારી -
2. ગાભા -
3. જગલ-
4. નાનકડા -
5. ઝડપી -
6. **વિચારીયું -**

શબ્દાર્થ

1. સારી - સારું
2. ગાભા - નકામાકપડાં
3. જગલ- વન
4. નાનકડા - નાનું
5. ઝડપી - ફાસ્ટ
6. વિચારીયું – વિચારવું

સાહિત્ય

નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો

૧)હનુમાન ના માતા પિતાનું નામ લખો .

જ)હનુમા ના માતાનું નામ અંજની અને પિતાનું નામ કેસરી હતું .

૨)માતા એ હનુમાન ને જંગલમાંથી શું લઈ આવવા કહ્યું ?

જ)માતા એ હનુમાન ને જંગલમાંથી થોડા પાકાં ફળ લઈ આવવા કહ્યું .

૩)હનુમાન વાનર નો શો અર્થ સમજાવે છે ?

જ)હનુમાન 'વા ' એટલે થોડું અને 'નર' એટલે મનુષ્ય એવો અર્થ સમજાવે છે .

૪) રામને સંદેશો કોણ આપે છે ?

જ) રામને સંદેશો હનુમાનજી આપે છે.

૫)સીતા ક્યાં છે ?

જ)સીતા અશોકવનમાં છે .

નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ બે ત્રણ વાક્યમાં લખો

૧) હનુમાનજી મોટા થઈને શું ક્યુ ? હનુમાને નાના થઈ ને શું કર્યું ?

જ) હનુમાને મોટા થઈને પોતાના હાથ લબાવીને દૂરના ઝાડ પરથી પાકાં ફળ તોડી લીધા . હનુમાને નાના થઈને છાબડીમાંની માતાજીએ બનાવેલી રોટલી ખાધી .

૨) ઘરમાં હનુમાન શું કરતા ?

જ) ઘરમાં હનુમાન બધા કામ ઝડપ થી પતાવી દેતા .બાકીની બધો સમય માતા સાથે વાતો કરતા અને રમતા .

3) હનુમાને અશોકવાટિકાનું શું કર્યું ?

જ) હનુમાને અશોકવાટિકા ખેદાનમેદાન કરી નાખી.બધા ઝાડ પરથી બધા ફળ ખાઈ ગયા અને કેટલાક ઝાડ મૂળમાંથી ઉખેડી નાખ્યા .

વ્યાકરણ

બંધ બેસતા જોડક જોડો

અ	બ
૧) હનુમાન	(ક) અશોકવન
૨)સીતા	(ખ)દસમસ્તક ,વીસહાથ
3)રાવણ	(ગ)સોનેમઢેલી
૪)લકા	(ઘ)સંદેશાવાહક
	(ચ) અયોધ્યા

યોગ્યવિકલ્પપસંદકરીખાલીજગ્યાપૂરો

૧)હનુમાનને ______________થવામાટેપોતાનાજમણાહાથનોઅંગુઠોપકડ્યો .(નાના,મોટા)

૨)_________આંગળીપકડીહનુમાનનાનાથતા . (વચલી ,ટચલી)

૩)હનુમાનરાવણનાસભાગૃહમાંરામના _________તરીકેઉપસ્થિતહતા .(રામદૂત ,સેનાનાયક)

૪)લંકાનીનગરી _______મઢેલીહતી .(આરસે ,સોને)

૫)રાવણે _________મસ્તકહતા (વીસ,દસ)

નીચેનારૂઢિપ્રયોગોનાઅર્થઆપો

૧) ખેદાનમેદાનકરવું - બગાડીનાખવું

૨) લાલચોળથઈજવું - ખુબ જ ગુસ્સેથવું

૩) નાસભાગકરવી - ભયથીભાગીજવું

૪) મરકમરકહસવું - મંદહાસ્યકરવું

૫) જીદકરવી – હઠકરવી

પાઠ - ૮કીડીહતીકેહાથીહશે ?

અઘર શબ્દો

1. દોસ્ત
2. વાતોના તડકા
3. કંટાળ્યા
4. સંતાવું
5. હાંફવા
6. કુંકાયો
7. મસમોટા
8. અક્કલ

9. પવન

શબ્દાર્થ

1. દોસ્ત- મિત્ર
2. વાતોના તડકા - ખુબ વાતો કરવી
3. કંટાળ્યા - થાકવું
4. સંતાવું - છુપાવું
5. અક્કલ - બુદ્ધિ
6. પવન – વાયરો

સાહિત્ય

નીચેનાપ્રશ્નોનાજવાએકવાક્યમાંલખો

૧)ચદું અને રટીકુક્યાંરહેતાહતા ?

જ) ચદું અને ટીકુજંગલમાંરહેતાહતા .

૨) ચદું અને ટીકુકઈરમતરમ્યા ?

જ) ચદું અને ટીકુથપ્પોરમતરમ્યા .

૩) ઝાડપાછળસંતાયેલાચદુંનુંશુંદેખાતુંહતું ?

જ) ઝાડપાછળસંતાયેલાચદુંનીસુંઢઅનેપૂંછડીદેખતાહતા .

૪) બીજીવારટીકુક્યાંસંતાઈગઈ ?

જ) બીજીવારટીકુચદુંનાકાનપાછળસંતાઈગઈ .

નીચેનાપ્રશ્નોનાબે -ત્રણવાક્યમાંજવાબલખો

૧) 'ઝાડ -ઝાડ 'રમ્યાહોતતોકોણજીતીજાત ?

જ) 'ઝાડ -ઝાડ 'રમ્યાહોતતોચદુંજીતીજાત .કારણકેચદુંમોટુંઝાડપણપાડીશકે .

૨) 'દર -દર ' રમ્યાહોતતોકોણજીતીજાત ?

જ) 'દર -દર ' રમ્યાહોતતોટીકુજીતીજાત.કારણકેટીકુનાનામાંનાનાદરમાંધૂસીશકે .

નીચેનાપ્રશ્નોનાજવાબસવિસ્તારલખો

૧) પહેલી વાર ટીકુ ચદું ને કેમ ઝડપથી શોધી શકી ?

જ) પહેલીવારટીકુ ચદું ને ઝડપથી
શોધીશકી ,કારણકેચદુંએકપહોળાઝાડપાછળસંતાયોહતોપણતેનીસુંઢઅનેપૂંછડીતોદેખાતાહતા .

૨) ટીકુને ક્યારે નવાઈ લાગી ?

જ) ટીકુજેપથ્થરપરચઢેલીહતીતેપથ્થરઊભોથયો .એપથ્થરનહીં ,પણહાથીજહતો .તેજાણીટીકુનેનવાઈલાગી .

વ્યાકરણ

નીચેનાશબ્દોનાસમાનાર્થીશબ્દલખો

પાન = પર્ણ

પંખી = પક્ષી

દરિયો = સમુદ્ર

કાંઠો = કિનારો

મશ્કરી = મજાક

પવન = વાયરો

અક્કલ =બુદ્ધિ

હેઠે = નીચે

નીચેનાશબ્દોનાવિરોધીશબ્દલખો

દોસ્તી x દુશ્મની

શ્યામ x શ્વેત

સાંજ x સવાર

જીત x હાર

મોટું x નાનું

સ્વચ્છ x અસ્વચ્છ

આભ x ધરતી

જાડો x પાતળો

રાત x દિવસ

અજવાળું x અંધારું

વાક્ય વાંચો, કૌંસમાં આપેલ ક્રિયાનો ઉપયોગ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો :

(૧) હું સવારે વહેલી ઊઠી ત્યારે મારા રૂમમાં ચકલી ચીં ચીં___ (કરવું)
જ. કરતી હતી.

અત્યારે તે આંગળામાં ચીં ચીં ----- (કરવું)
જ. કરે છે.

(૨) ગઇકાલે ઝાડ પર વાંદરાભાઈ ગીત ------- (ગાવું).
જ.ગાતા હતા.

આજે ઘરના છાપરા પર વાંદરાભાઈ ગીત----- (ગાવું).
જ.ગાય છે.

(૩) રુદ્ર એ ગઈકાલે લગનમાં પૂરી----- (ખાવું.).
જ. ખાધી હતી.

આજે શાળામાં પણ તે પૂરી- - --- (ખાવું).
જ. ખાય છે.

(૪) અંકિત રજાઓમાં અમદાવાદ -----(જવું).
જ.ગયો હતો.

(૫) જાવેદે બાગમાં ફૂલછોડ ------ (રોપવું.)
જ. રોપ્યો હતો.

આજે તે તુલસીનો છોડ ----- (રોપવું).
જ. રોપે છે.

(૬) રવીન્દ્રે ગઈ મેચમાં સદી - - - (ફટકારવું)
જ. ફટકારી હતી.

આજની મેચમાં પણ તે સદી - - - - - (ફટકારવું)
જ. ફટકારી રહ્યો છે.

(૭) બાળકો મમ્મી-પપ્પા સાથે ગઇકાલે મેળામાં --- (ફરવું).
જ. ફરતાં હતો.

પાઠ -૯ રંગબેરંગી મસાલિયું

અઘર શબ્દો

1. બટાટા
2. દોસ્તાર
3. સુવાસ
4. સહેજ
5. મમ્મી
6. ચહેરો
7. પપ્પા
8. મરજી
9. અરીસો

શબ્દાર્થ

1. બટાટા - બટાકા

2. દોસ્તાર - મિત્ર ,ભાઈબંધ
3. સુવાસ - સુગંધ
4. સહેજ - જરા
5. મમ્મી- માં
6. ચહેરો - મુખ
7. પપ્પા - પિતા
8. મરજી - ઈચ્છા
9. અરીસો - દર્પણ

સાહિત્ય

નીચેનાપ્રશ્નોનાજવાબએકવાક્યમાંલખો

૧) શીરીનના ઘરમાં કોણ કોણ વ્રત કરતા હતા ?

જ) શીરીનના ઘરમાં તેના દાદા,દાદી ,મમ્મી - પપ્પા અને બીજા વડીલ વ્રત કરતા હતા .

૨) શીરીન નું પહેલું વ્રત ક્યુ હતું ?

જ) શીરીન નું પહેલું વ્રત 'ગળ્યું વ્રત ' હતું .

૩) શીરીને 'તીખું વ્રત ' ક્યાં દિવસે લીધું ?

જ) શીરીને 'તીખું વ્રત ' ત્રીજા દિવસે લીધું .

૪) શીરીનના મમ્મી એ બીજે દિવસે કઢી કેમ બનાવી ?

જ) શીરીનના મમ્મી એ બીજે દિવસે કઢી બનાવી , કારણ કે શીરીને 'ખાટું વ્રત ' હતું .

નીચેનાપ્રશ્નોનાબે -ત્રણવાક્યમાંજવાબલખો

૧) શીરીને આદુની કતરણ ચાવી અને મરચાનું બટકું ભર્યું ત્યારે શું થયું ?

જ) શીરીને આદુની કતરણ ચાવી અને મરચાનું બટકું ભર્યું ત્યારે તેના નાક અને આંખમાંથી પાણી નીકળ્યા ,ગાલ લાલ થયા .તેથી કાં માંથી ધુમાડા નીકળ્યા .અને માથાના વાળ ઉંચા થઈ ગયા .

૨) બધા સ્વાદ એક સાથે જમવાનું વ્રત કેવી રીતે થાય ?

જ) જયારે પણ જમીએ ત્યારે ગળ્યું ,ખાટું ,ખરું ,તીખું ,તૂરું અને કડવું ,એમ બધું જ જમવાનું . આ રીતે બધા સ્વાદ એકસાથે જમવાનું વ્રત થાય .

વ્યાકરણ

નીચેના વાક્યો કોણ બોલે છે તે લખો

૧) તીખા વ્રતમાં મધ ન ચટાય. **શીરીન**

૨) વ્રતમાં મધનો બાધ ન હોય .**શીરીનની મમ્મી**

૩)હવે વ્રત લાંબાવાની જરૂર નથી . **શીરીનની દાદી**

૪)આજે છેલ્લું વ્રત .**શીરીન**

૫) બધા સ્વાદ એકસાથે જમવાનું વ્રત પણ થાય .**શીરીનની મમ્મી**

૧૧. પાઠ્ય પુસ્તકમાં આવેલી વાર્તા 'બધા સ્વાદનું વ્રત 'વાંચો અને નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

(૧) શીરીનના ઘરમાં કોણ કોણ વ્રત કરતું હતું ? સાચો વિકલ્પ√ કરો.

() દાદા-દાદી
() મમ્મી-પપ્પા
() વડીલો
(√) આપેલાં બધાં

(૨) શીરીનને એકવાર થયું કે હું યાત્રા કરું. (√ કે x)

જવાબ : x

(3) "મારે વ્રત કરવાનું છે." કોણ બોલે છે?

જવાબ : આ વાક્ય શીરીન બોલે છે.

(૪) શીરીને ઘરમાં શું જાહેર કર્યું? સાચો વિકલ્પ√ કરો.

() ફરવા જવું છે.
(√) વ્રત કરવું છે.
() શાળાએ નથીજવું
() પિઝા ખાવા છે.

(૫) "ઓહો! એમ ! ક્યું વ્રત "કોણ બોલે છે.?
જવાબ : શીરીનની મમ્મી

(૬) સૌપ્રથમ શીરીને ક્યું વ્રતકરવાનું નક્કકી કર્યું? સાચો√ વિકલ્પ કરો.
(√) ગળ્યું વ્રત
() એક ટંક જમવાનું વ્રત
() મોળું વ્રત
() માત્ર પ્રવાહી વ્રત

નીચેનાશબ્દોનાસમાનાર્થીશબ્દલખો

1. બટાટા - બટાકા
2. દોસ્તાર - મિત્ર ,ભાઈબંધ
3. સુવાસ - સુગંધ
4. સહેજ - જરા
5. મમ્મી- માં
6. ચહેરો - મુખ
7. પપ્પા - પિતા
8. મરજી - ઈચ્છા
9. અરીસો - દર્પણ

પાઠ- ૧૦ ચાલો સૌને રમત મુબારક

અઘર શબ્દો

બટાટા - બટાકા

1. દોસ્તાર
2. સુવાસ
3. સહેજ
4. મમ્મી
5. ચહેરો
6. પપ્પા
7. મરજી
8. અરીસો

શબ્દાર્થ

1. બટાટા - બટાકા
2. દોસ્તાર - મિત્ર ,ભાઈબંધ
3. સુવાસ - સુગંધ
4. સહેજ - જરા
5. મમ્મી- માં
6. ચહેરો - મુખ
7. પપ્પા - પિતા
8. મરજી - ઈચ્છા
9. અરીસો - દર્પણ

સાહિત્ય

નીચેનાપ્રશ્નોનાજવાએકવાક્યમાંલખો

૧) બિલે મોટો થઈને શું બનવા ઈચ્છતો હતો ?

જ) બિલે મોટો થઈને ઘોડાનો રખેવાળ બનવા ઈચ્છતો હતો .

૨) બિલિએ મિત્રો ને કઈ નવી રમત શીખવાડી ?

જ) બિલિએ મિત્રો ને 'આખો બંધ કરીને બેસી જવાની - ધ્યાનની નવી રમત શીખવાડી .

૩) બિલેનું સાચું નામ શું હતું ?

જ) બિલેનું સાચું નામ નરેન્દ્ર હતું .

૪) ભૂત નું સાચું નામ શું હતું ?

જ) ભૂત નું સાચું નામ બ્રહ્મરાક્ષસ હતું .

૫) બિલેને કઈ કઈ રમત બહુ ગમતી હતી ?

જ) બિલેને ચોર -સિપાહી ની રમત બહુ ગમતી હતી .તેને ક્રિકેટ ની રમત પણ બહુ ગમતી .

નીચેનાપ્રશ્નોનાબે -ત્રણવાક્યમાંજવાબલખો

૧) 'બિલેને પશુપખી ગમતા ' કેવી રીતે કહી શકાય ?

જ) બિલને પશુપખી ગમતા ' એમ કહી શકાય ,કારણકે એ વળી માં બેઠો - બેઠો મોર,કબૂતર ,કાકા કોઆ

ને ચકલી સાથે વાતો કરતો . વાંદરા ,બકરા ,ગે અને ઘોડા સાથે વાતો કરતો .

૨) બિલે વડવાઈના હીંચકા કેવી રીતે ખાતો ?

જ) બિલે વડલા પર ચડતો . એની ડાળી પર પગ ભરાવીને પછી શરીર નીચે લટકાવીને લંગુર અને વડવાગોળની જેમ ઊંધો લટકીને હીંચકા ખાતો .

વ્યાકરણ

કોસામાંથી યોગ્ય શબ્દ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો .

૧)બિલે __**, નીડર**__________ હતો .(મજબૂત , નીડર)

૨) મંદિરમાં **સાપ** આવ્યો .(નોળિયો , સાપ)

૩) _ **વડીલ** ની શિખામણ બિલે ને ગળે ન ઉતરી .(પિતા , વડીલ)

૪) બિલે નું સાચું નામ **નરેન્દ્ર** હતું .(વીરેન્દ્ર , નરેન્દ્ર)

૫) સાપથી ગભરાયેલા બીલેના દોસ્તોએ ખુબ **નરેન્દ્ર** પાડી .(બૂમો ,તાળીઓ)

જોડી માં બોલાય તેવી રમતોના નામ લખો

૧) ખો- ખો

૨) ગિલ્લી - દડા

૩) ઉંદર - બિલ્લી

૪) બાસ્કેટ - બોલ

૫) અડકો - દડકો

૬) ધમાલ - ધોકો